

Z každodennosti k světovému věku

Autor: Karel Veliký

Předvánoční zamyšlení...

Snad nikdy není ráz věku, v němž žijeme, nám tak zřejmý jako před **Vánoci**. „Nám“, neboť pro masu, davového člověka, je vše příliš zřejmé zároveň i samozřejmé a tudíž neviditelné. Nám naopak dnešní Vánoce temně zářivými barvami ilustrují, jak tento věk ovládá zvětšené výrobně-spotřebitelské napětí a od něj se odvíjející hodnoty někdejšího třetího stavu. Což nás záhy přivádí k Evolovým zjištěním: „Je třeba neplést si, čím je kasta nebo vrstva, je-li podřízenou částí v hierarchii směřující k jiným hodnotám, s tím, čím se stává, přisvojuje-li si moc a vše podřizuje sobě samé. (Více k tomu, nutně: J. Evola, *Árijská nauka*, str. 60n.) Trvalo však ještě celé jedno století, než zaoceánský bastard vítězství Francouzské revoluce dospěl natolik, že dle sebe počal utvářet světadíl, jenž ho zplodil. Tuto fázi z *fin de siècle* jasně (vizionářsky) líčí Vasilij Rozanov (*Svět ve světle „ruské ideje“*, str. 139):

„Žádní bohové, žádní démoni, žádná vina, žádná pravda.“ Tak se rozhodl nový měšťan. To je amerikanismus. Amerikanismus je stejně stabilní a kardinální historický moment jako Řecko nebo Řím. „Budeme obchodovat, a ostatní není důležité.“ V tomto okamžiku měšťanství žijeme teď my, právě jsme do něj vstoupili a vstupujeme. Evropa i Asie je nakonec překonána Amerikou. Amerikanismus je princip, stejně jako „klasicismus“, jako „křesťanství“. Amerika je první země, dokonce část světa, která je kulturní a přitom žije bez idejí. Nemá náboženství v jiné podobě než religioznosti jednotlivých lidí a společností. Dokonce se nedá říct, že by měla národ, neboť Spojené státy nejsou národní organismus, jako je

Rusko, Německo nebo Španělsko. A právě tohle existování bez vyšších idejí vítězí a brzy zvítězí nad křesťanstvím, jako křesťanství kdysi zvítězilo nad klasicismem. Takže místo očekávaného Posledního soudu, jehož se tak báli apoštolové a který maloval Michelangelo, přijde dlouhá řada bufetů, svého druhu určitý chiliasmus: „bufet Betlém“, „bufet Théby“, „bufet Řím“, „bufet Moskva“, s poznámkou u toho posledního, že „vlak stojí hodinu, restaurace a výborný piroh“.

Starý svět se tomuto „novému principu“, nutně jej proměňujícím svou „logikou“ od základu, pokoušel ještě čelit. To byl chaos „druhé třicetileté války“ z let 1914 až 1945. Poté dokonce i SSSR, zesvalnatělý následník jedné ze tří starých Říší, padlých roku 1918, stal se přes všechnu svou pokrokářskou a internacionalistickou rétoriku jakýmsi dědicem tohoto odporu – už jen z geopolitické danosti. Se zhroucením sovětského východního bloku však amerikanismus opět nabral nebyvalou sílu – vše živé žije z mrtvého – a formuje podle sebe, včetně jazyka, nejen trosky po režimech Varšavské smlouvy a RVHP, ale systematicky svou vahou drtí další státní útvary, pořádané podle zásad poražených a přináležejícím tedy ještě „věkům minulým“, s jejich často tak svéráznou směsí předmoderních náboženství (islám, pravoslaví) a odrazů-reliktů evropského nacionalismu a socialismu (Irák, Srbsko, Alžírsko, Libye, Egypt, Ukrajina atd., čeká to Írán).

Samo Rusko a především pak Čína, jakož i jiné země, mohou tomuto tlaku odolávat zase jen pomocí převzetí a uplatňování „angloamerické metody“ – ekonomického liberalismu. Přiznáme-li tedy s Rozanovem amerikanismu jakost věku, epochy, a tíhneme-li zároveň k představě o nemožnosti zvrátit směr dějinných cyklů, pak je toto „bufetářství“ (mcdonaldizace se také říkalo) Říma, Moskvy, Berlína či Prahy, jejich ňujorkizace čili odnárodnění, resp. přenárodnění v hordách (nejen) barevných kolonizátorů, a tedy rozpuštění všech zbytků dosavadních organických (kulturně-historických) společenství, pouze otázkou času: Kolika generací?